

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τίτλος μαθήματος:	Η Γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο		
Κωδικός:	ECLAN300		
Κατηγορία:	Υποχρεωτικό		
Επίπεδο:	Πτυχίο Προδημοτικής Εκπαίδευσης		
Έτος σπουδών:	3ο		
Εξάμηνο:	Εαρινό		
ECTS:	6		
Όνομα διδάσκοντα(ουσας):	Μαρία Χριστοδουλίδου Πάρραλη		
Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:	<ol style="list-style-type: none">1. Να κατανοήσουν το θεωρητικό πλαίσιο του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών με έμφαση στις διαδικασίες ανάδυσής του σε μικρές ηλικίες.2. Να αντιληφθούν τις δυνατότητες ένταξης του γραμματισμού στο ευρύτερο παιδαγωγικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου.3. Να εξοικειωθούν με τα αναλυτικά προγράμματα και να κατανοήσουν τις αρχές σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού για τη γλώσσα στις μικρές ηλικίες.4. Να αναγνωρίζουν τις ψυχολογικές, κοινωνικές και γλωσσικές προϋποθέσεις για τη γλωσσική αγωγή.5. Να αναλύουν την επικοινωνιακή-λειτουργική μεθοδολογική αρχή, σύμφωνα με την οποία το νήπιο καλλιεργεί τη μητρική του γλώσσα επικοινωνώντας με τους άλλους μέσα σε πραγματικές επικοινωνιακές συνθήκες.6. Να κατηγοριοποιούν τις δραστηριότητες με τις οποίες επιτυγχάνονται οι σκοποί της γλωσσικής αγωγής.7. Να εξετάζουν τα μορφολογικά και φωνητικά χαρακτηριστικά του γραπτού λόγου.8. Να εξετάζουν τη διδασκαλία της δομής της γλώσσας στην Ελλάδα και την Κύπρο.9. Να προσεγγίζουν το λογοτεχνικό και μη λογοτεχνικό λόγο στη διδακτική πράξη ως δύο διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα.10. Να αναλύουν τη διδασκαλία της ανάγνωσης στο νηπιαγωγείο.		
Μέθοδοι Διδασκαλίας:	Η διδασκαλία του μαθήματος αποτελείται από διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου για τη γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο, από αναλύσεις και συζητήσεις των προτεινόμενων δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής και από έρευνα-παρουσίαση από τους φοιτητές. Οι διαλέξεις και η συμμετοχή των φοιτητών στις δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής στοχεύουν στην εμπλοκή όλων των φοιτητών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας, κριτικής σκέψης. Βασικά κριτήρια για την επιλογή δραστηριοτήτων, τεχνικών και μέσων που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής, είναι η φιλοσοφία και οι αρχές που διέπουν τη διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Η εκπόνηση έρευνας έχει σκοπό την περεταίρω ανάπτυξη παιδαγωγικών και ερευνητικών δεξιοτήτων των φοιτητών, καθώς και την προετοιμασία τους για τη διδακτική πράξη.		
Προ-απαιτούμενα:	Κανένα	Συν-απαιτούμενα:	Κανένα
Περιεχόμενο μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none">• Η ανάδυση του γραμματισμού: θεωρητικό πλαίσιο, προανάγνωση, προγραφή, αναδυόμενος γραμματισμός.• Αναλυτικά Προγράμματα για τη γλωσσική διδασκαλία: Αναδυόμενος και κριτικός γραμματισμός, οι τέσσερις δεξιότητες, πολυτροπικότητα, στρατηγικές κατανόησης• Οι προϋποθέσεις των νηπίων: Η γλωσσική γνώση, οι ψυχολογικές προϋποθέσεις, οι κοινωνικές προϋποθέσεις, οι γλωσσικές προϋποθέσεις, οι επίσημες προδιαγραφές της γλωσσικής αγωγής.		

	<ul style="list-style-type: none"> • Το πλαίσιο της προτεινόμενης διδακτικής μεθοδολογίας: Η επικοινωνιακή-λειτουργική μεθοδολογική αρχή, σύμφωνα με την οποία το νήπιο καλλιεργεί τη μητρική του γλώσσα, οι επιμέρους μεθοδολογικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν τη γλωσσική διδασκαλία, είδη δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής. • Ο προφορικός λόγος και η διδασκαλία του: Χαρακτηριστικά του προφορικού λόγου, η φωνητική και η φωνολογία, η φωνολογική επίγνωση, δραστηριότητες προφορικού λόγου. • Η δομή της γλώσσας και η διδασκαλία της: Η έννοια της δομής της γλώσσας, η διδασκαλία της δομής της γλώσσας στην Κύπρο και την Ελλάδα, η διδασκαλία της δομής της γλώσσας στο νηπιαγωγείο, δραστηριότητες δομής. • Η λογοτεχνία ως είδος λόγου και η διδασκαλία της: Γλωσσολογία και λογοτεχνία, η γλώσσα και η λογοτεχνία ως ιστορία, η γλώσσα και η λογοτεχνία ως κοινωνικά και πολιτισμικά προϊόντα, δημιουργικότητα και πολυσημία στη γλώσσα, η γλώσσα και η λογοτεχνία ως τέχνες, ο λογοτεχνικός και μη λογοτεχνικός λόγος στη διδακτική πράξη, δραστηριότητες λογοτεχνίας. • Η ανάγνωση και η διδασκαλία της: Η έννοια της ανάγνωσης, η διδασκαλία της ανάγνωσης στο νηπιαγωγείο, δραστηριότητες ανάγνωσης. • Ο γραπτός λόγος και η διδασκαλία του: Χαρακτηριστικά του γραπτού λόγου, η διδασκαλία του γραπτού λόγου στο νηπιαγωγείο, γραμματισμός, πολυγραμμισμοί και διδασκαλία γραπτού λόγου, δραστηριότητες γραπτού λόγου.
Βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωστόπουλος, Β. Δ. (1998). Γλωσσικό υλικό για το νηπιαγωγείο. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης • Βυγκότσκι, Λ. (1993). Σκέψη και γλώσσα. Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση • Κακανά, Δ. και Τσολάκη, Κ. (1999). Η ανάπτυξη της γραφής στη προσχολική ηλικία (2η Εκδ.). Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη. • Ταφά, Ευ. (2001). Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Εγχειρίδια:	<ul style="list-style-type: none"> • Γιαννικοπούλου, Α. (1998). Από την προανάγνωση στην ανάγνωση. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης. • Γιαννικοπούλου, Α. (2002). Η γραπτή γλώσσα στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης. • Χατζησαββίδης, Σ. (2002). Η γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο: Δραστηριότητες για την καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και του γραμματισμού. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας
Συμπληρωματική βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none"> • Γάκου, Ε. (2002). Προαναγνωστικές Δραστηριότητες. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη. • Γιαννικοπούλου, Α. (2003). Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία. Η συμβολή τους στην κατάκτηση του γραμματισμού. Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, 33, 8-13 • Καλλέργη, Η. Ε. (2000). Γλώσσα και παιδική λογοτεχνία. Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, 15, 9-13. • Καφετζάκη, Σ. (2003). Γλωσσική καλλιέργεια. Το ετυμολογικό στο νηπιαγωγείο: Παρακτικές εφαρμογές. Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, 33, 36-41. • Κουτσουβάνου, Ε. (1998). Μορφές και τρόποι εργασίας στο νηπιαγωγείο (2η Έκδ.). Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
Προγραμματισμένες δραστηριότητες και μεθοδολογία:	Διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου για τη γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο, αναλύσεις και συζητήσεις των προτεινόμενων δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής, έρευνα-παρουσίαση από τους φοιτητές και προετοιμασία τους για τη διδακτική πράξη.
Τρόποι και κριτήρια αξιολόγησης:	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιάμεση : 30% • Εργασία&Παρουσίαση : 20% • Τελική Εξέταση: 50%
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνική
Πρακτική επαγγελματική	Όχι

άσκηση: